

Realizacja europejskiego programu w zakresie migracji: postępy w działaniach priorytetowych

Bruksela, 10 lutego 2016 r.

Najpoważniejszy od czasów drugiej wojny światowej kryzys uchodźczy, w którym liczbę uchodźców lub osób wewnętrznie przesiedlonych na całym świecie szacuje się na 60 milionów, wymaga radykalnego wzmocnienia unijnego systemu migracyjnego i skoordynowanej europejskiej reakcji. Choć ograniczenie przepływów migracyjnych jest wysoce pożądane ze względu na często przeciążone organy krajowe i lokalne, nie należy mieć złudzeń, że kryzys uchodźczy się zakończy, zanim zostaną ostatecznie rozwiązane jego podstawowe przyczyny – niestabilność, wojna i terror w bezpośrednim sąsiedztwie Europy, a w szczególności trwająca wojna w Syrii.

Aby zapewnić szybką i skoordynowaną europejską reakcję na kryzys, w ciągu ostatnich sześciu miesięcy Komisja Europejska przedstawiła serię wniosków ustawodawczych mających wyposażyć państwa członkowskie w narzędzia niezbędne do lepszego zarządzania tak dużym napływem uchodźców. Potroiliśmy obecność na morzu; stworzyliśmy nowy system solidarności w sytuacjach wyjątkowych, aby relokować uchodźców z państw najbardziej dotkniętych kryzysem uchodźczym; w bezprecedensowy sposób uruchomiliśmy ponad 10 mld euro z budżetu UE na działania związane z kryzysem uchodźczym oraz pomoc dla najbardziej dotkniętych nim państw; zapewniliśmy nowe ramy koordynacji i współpracy dla państw Bałkanów Zachodnich; zawiązaliśmy nowe partnerstwo z Turcją; wreszcie, przedłożyliśmy ambitny wniosek w sprawie nowej europejskiej straży granicznej i przybrzeżnej. Dzięki tym działaniom Unia wzmacnia europejską politykę azylową i migracyjną, aby podołać nowym wyzwaniom. Choć gotowe są już ważne elementy składowe systemu, to brakuje ich pełnego wdrożenia w praktyce. Aby zbudować stabilny system zarządzania migracjami, trzeba zrobić znacznie więcej.

Mając na uwadze odbywający się w przyszłym tygodniu szczyt Rady Europejskiej, Komisja prezentuje dzisiaj [sprawozdanie](#) z realizacji działań priorytetowych przewidzianych w Europejskim programie w zakresie migracji oraz wskazuje kluczowe obszary, w których wymagane są natychmiastowe działania, aby odzyskać kontrolę nad sytuacją.

Pierwszy wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej Frans **Timmermans** powiedział: „W drugiej połowie 2015 r. w sposób nielegalny przybyła do UE bezprecedensowa liczba osób. Ci, którzy wymagają ochrony, muszą wystąpić o azyl w pierwszym państwie UE, do którego dotarli. W razie konieczności można ich relokować do innych państw członkowskich, aby zapewnić bardziej sprawiedliwą dystrybucję. Osoby, które nie ubiegają się o azyl lub nie kwalifikują się do jego uzyskania, muszą być jednak szybko i skutecznie identyfikowane i zwracane. Najpilniejszym priorytetowym zadaniem jest dziś przywrócenie uporządkowanego zarządzania przepływami migracyjnymi. Komisja Europejska pomaga państwom członkowskim w skoordynowanych europejskich działaniach w odpowiedzi na kryzys uchodźczy, między innymi udzielając im znaczącego wsparcia finansowego i praktycznego”.

Komisarz do spraw migracji, spraw wewnętrznych i obywatelstwa Dimitris **Avramopoulos** dodał: „Liczba przybywających do Europy migrantów jest wciąż wysoka, musimy zatem usprawnić realizację uzgodnionych europejskich działań w sposób, który zapewnia równowagę między odpowiedzialnością a solidarnością. Osoby przybywające do Unii muszą wiedzieć, że jeśli wymagają ochrony, to ją otrzymają, ale nie do nich należy decyzja, gdzie to się stanie. Jeśli natomiast nie kwalifikują się do ochrony, wówczas zostanie im nakazany powrót. Aby lepiej zarządzać przepływami migracyjnymi i zabezpieczyć europejskie granice, wszystkie państwa członkowskie muszą wywiązywać się ze swoich zobowiązań, ściśle stosować unijne przepisy dotyczące azylu i kontroli granic oraz zapewniać niezbędne wsparcie państwom, które są najbardziej narażone na napływ migrantów”.

W grudniu Komisja Europejska przedstawiła [sprawozdanie](#) z wykonywania decyzji podejmowanych przez państwa członkowskie i stwierdziła, że proces ten przebiegał zbyt wolno. Dwa miesiące później poczyniono pewne postępy w niektórych obszarach. Postęp odnotowano na przykład pod względem wskaźnika pobierania odcisków palców, co jest zasadniczym składnikiem właściwego zarządzania systemem azylowym. Odsetek migrantów, których odciski palców są wprowadzane do bazy danych Eurodac, wzrósł w Grecji z 8 proc. we wrześniu 2015 r. do 78 proc. w styczniu 2016 r., a we

Włoszech w tym samym okresie z 36 proc. do 87 proc. Wielu terminów jednak nie dotrzymano i państwa członkowskie ociągają się z wypełnieniem zobowiązań.

Aby podsumować osiągnięte dotychczas postępy i nakreślić, jakie działania wciąż wymagają dokończenia, Komisja zaprezentowała dziś [sprawozdania z postępów](#) we wdrażaniu systemu tzw. hotspotów (punktów szybkiej rejestracji migrantów) i programu relokacji we Włoszech i w Grecji, a także działań podjętych w celu realizacji zobowiązań zawartych w oświadczeniu przyjętym podczas [szczytu przywódców państw położonych na szlaku zachodniobałkańskim](#) w październiku 2015 r. Komisja wydała także [uzasadnione opinie](#) w dziewięciu postępowaniach w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, zgodnie z deklaracją zawartą w Europejskim programie w zakresie migracji, że będzie priorytetowo traktować wdrażanie wspólnego europejskiego systemu azylowego. Ponadto Komisja przedstawiła sprawozdanie z realizacji [planu działania UE-Turcja](#).

Komisja przyjęła dziś zalecenie skierowane do Grecji w sprawie pilnych środków, które należy przedsięwziąć celem stopniowego przywrócenia przekazywania osób na podstawie rozporządzenia dublińskiego. Kolegium komisarzy zaproponowało też tymczasowe zawieszenie systemu relokacji w odniesieniu do 30 proc. osób ubiegających się o azyl, które w tym roku miały zostać przeniesione do Austrii. Wreszcie, kolegium poddało dyskusji projekty zaleceń na mocy art. 19b kodeksu granicznego Schengen, skierowanych do Grecji.

Stabilizacja sytuacji w państwach członkowskich pod największą presją migracyjną: zalecenie w sprawie przywrócenia przekazywania osób na podstawie rozporządzenia dublińskiego do Grecji

Aby wspólny europejski system azylowy funkcjonował, muszą istnieć realne możliwości zawrótce osób ubiegających się o azyl do pierwszego państwa UE, do którego przybyły – tak jak to przewidują wspólnie uzgodnione unijne przepisy. Od 2010-2011 państwa członkowskie nie mogły przekazywać osób na podstawie rozporządzenia dublińskiego do Grecji z powodu uchybień systemowych, na które zwróciły uwagę Europejski Trybunał Praw Człowieka i Trybunał Sprawiedliwości.

Komisja przyjęła dziś **zalecenie skierowane do Grecji w sprawie pilnych środków, które należy przedsięwziąć celem możliwego przywrócenia przekazywania osób na podstawie rozporządzenia dublińskiego**. Od czasu wyroku Trybunału Sprawiedliwości z 2011 r. Grecja wprowadziła parę usprawnień i podjęła działania, aby usunąć niedociągnięcia w swoim systemie azylowym, co uważnie monitorowały Komisja, Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu i państwa członkowskie.

Komisja uznaje jednak, że choć utworzono bardziej odpowiednie struktury azylowe, takie jak służba azylowa i służba odpowiedzialna za pierwsze przyjęcie, to niektóre kluczowe obszary procedury azylowej wciąż wymagają naprawy, zanim możliwe będzie znów pełne zastosowanie rozporządzenia dublińskiego w Grecji. Chodzi tu przede wszystkim o możliwości i warunki przyjmowania uchodźców oraz dostęp do procedury azylowej, środków odwoławczych i pomocy prawnej.

W zaleceniu określono konkretne działania, jakie należy podjąć, aby ponownie objąć Grecję systemem dublińskim. Dotyczą one przede wszystkim zwiększenia zdolności do przyjmowania uchodźców i poprawy warunków, w jakich przebywają oni w Grecji, oraz umożliwienia skutecznego dostępu do procedury azylowej, w tym środków odwoławczych, przez zapewnienie pełnej operacyjności właściwych instytucji, odpowiednich zasobów ludzkich i wyposażenia pozwalającego na rozpatrywanie większej liczby wniosków. Jednocześnie należy jednak wziąć pod uwagę obciążenie, jakie spoczywa na Grecji z uwagi na obecną wysoką liczbę osób ubiegających się o azyl.

Organy państw członkowskich będą musiały zdecydować – pod nadzorem sądów krajowych i Trybunału Sprawiedliwości – czy uznają, że warunki pozwalają na ograniczone przywrócenie przekazywania osób. W zaleceniu zwrócono się do Grecji z wnioskiem o przedstawienie w marcu sprawozdania z postępu prac, które ma pomóc w ocenie, czy warunki pozwalają państwom członkowskim ponownie dokonywać indywidualnych transferów osób na podstawie rozporządzenia dublińskiego do Grecji w świetle poczynionych postępów.

Zapewnianie szczelnych granic

Zarządzanie granicami zewnętrznymi UE wiąże się z dużą odpowiedzialnością. W ostatnich miesiącach kontrole graniczne wzdłuż szlaku migracyjnego na Bałkanach Zachodnich były przeprowadzane w sposób nieskoordynowany, czego skutkiem były jednostronnie wprowadzane środki zaostrzające szczelność granic i wywołujące efekt domina w pozostałych krajach leżących na tym szlaku. W tym względzie Komisja zwraca uwagę, jak ważne są: rejestracja migrantów, odporność granic i zwiększanie zdolności przyjmowania, aby zapewnić strukturalne rozwiązania pozwalające Europie zmierzyć się z tym wyzwaniem.

Konieczne jest zatem przyspieszenie realizacji zobowiązań podjętych na posiedzeniu przywódców

krajów Bałkanów Zachodnich i zapewnienie, aby decyzje podejmowane w poszczególnych państwach były w pełni skoordynowane oraz, w stosownych przypadkach, osadzone w unijnych ramach prawnych. Co najważniejsze: wszystkie państwa członkowskie muszą skończyć z podejściem polegającym na przepuszczaniu dalej osób, które deklarują zamiar ubiegania się o azyl gdzie indziej. Osoby, które nie wymagają ochrony, muszą być szybko zwracane, przy pełnym poszanowaniu praw podstawowych.

Zdolność Unii do utrzymania obszaru wolnego od kontroli na granicach wewnętrznych zależy od bezpieczeństwa granic zewnętrznych. System Schengen dopuszcza znaczną elastyczność, aby umożliwić państwom członkowskim reagowanie na zmieniające się okoliczności. W obliczu stale rosnącej liczby napływających migrantów i uchodźców państwa członkowskie uciekają się do środków nadzwyczajnych, traktowanych jako ostateczność, takich jak tymczasowe przywrócenie kontroli na granicach wewnętrznych zgodnie z przepisami kodeksu granicznego Schengen.

Przedmiotem dzisiejszego posiedzenia kolegium komisarzy były też **projekty zaleceń dla Grecji na mocy art. 19b kodeksu granicznego Schengen**. Po tym, jak w ocenie stosowania dorobku Schengen stwierdzono niedociągnięcia w zarządzaniu granicami zewnętrznymi w Grecji, Rada rozważa teraz wydanie zaleceń mających zaradzić tym poważnym nieprawidłowościom. Komisja jest gotowa przedsięwziąć właściwe środki wykonawcze po podjęciu decyzji przez Radę. Aby zapewnić zniesienie wszystkich kontroli na granicach wewnętrznych, konieczne jest najpierw ustabilizowanie systemu Schengen za pomocą jego mechanizmów ochronnych.

Wdrażanie programu relokacji

Mechanizm relokacji jest niezbędny, aby zmniejszyć obciążenie państw członkowskich znajdujących się pod największą presją migracyjną, zapewnić bardziej sprawiedliwe rozmieszczenie osób ubiegających się o azyl w całej Europie i zarządzać migracją w uporządkowany sposób. Wymaga to jednak efektywnej współpracy między państwami, z których relokowane są osoby ubiegające się o azyl, i państwami przyjmującymi, a także woli politycznej, aby system relokacji sprawnie funkcjonował.

Dlatego też Komisja wystosowała dzisiaj pisma do wszystkich państw członkowskich, w których przypomina im o obowiązkach wynikających z dwóch decyzji dotyczących relokacji oraz apeluje o ich szybsze wdrażanie, aby osiągnąć jasno wytyczony cel, którym jest udzielenie pilnej pomocy. Ponieważ presja migracyjna, którą miały zmniejszyć te decyzje, będzie prawdopodobnie rosła jeszcze bardziej wskutek zaostrzenia kontroli granicznych na szlaku zachodniobałkańskim, sytuacja wymaga jeszcze większej solidarności ze strony państw członkowskich.

Decyzja dotycząca relokacji daje możliwość dostosowania mechanizmu relokacji w przypadkach, w których państwa członkowskie mają do czynienia z gwałtownymi zmianami przepływu migracyjnych, które skutkują nagłym napływem obywateli państw trzecich. Z uwagi na nadzwyczajną sytuację, jaka panuje obecnie w Austrii, Komisja zaproponowała tymczasowe zawieszenie na okres jednego roku relokacji 30 proc. osób ubiegających się o azyl, które zostały przydzielone Austrii. Obecna sytuacja w Austrii charakteryzuje się nagłym napływem obywateli państw trzecich na jej terytorium, wynikającym z wtórnego przemieszczania się uchodźców po całej Europie i prowadzącym do gwałtownego wzrostu liczby osób ubiegających się o ochronę międzynarodową. W grudniu Komisja wystąpiła już z wnioskiem o tymczasowe zawieszenie na jeden rok zobowiązań relokacyjnych Szwecji.

Kontekst

Komisja Europejska stale i konsekwentnie pracuje na rzecz skoordynowanej reakcji Europy na problem uchodźców i migracji.

Po objęciu obowiązków przewodniczącego Komisji Jean-Claude Juncker powierzył komisarzowi odpowiedzialnemu za kwestie migracji – Dimitrisowi Avramopoulosowi – zadanie wypracowania wspólnie z innymi komisarzami nowej polityki migracyjnej będącej jednym z 10 priorytetów wymienionych w wytycznych politycznych. Koordynacją tej współpracy zajmuje się wiceprzewodniczący Frans Timmermans.

W dniu 13 maja 2015 r. Komisja Europejska przedstawiła Europejski program w zakresie migracji, zawierający kompleksowy plan poprawy zarządzania migracją we wszystkich jej aspektach.

W ramach programu przyjęto już trzy pakiety wdrożeniowe: [27 maja](#), [9 września](#) oraz [15 grudnia](#) 2015 r.

Dodatkowe informacje

[Komunikat dotyczący stanu realizacji działań priorytetowych w ramach Europejskiego programu w zakresie migracji](#)

[Komunikat prasowy – Realizacja europejskiego programu w zakresie migracji: Sprawozdania Komisji z postępów w Grecji, we Włoszech i na Bałkanach Zachodnich](#)

[Komunikat prasowy – Wdrażanie wspólnego europejskiego systemu azylowego: Komisja wszczęła dziewięć postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego](#)

[Komunikat prasowy – Zarządzanie kryzysem związanym z uchodźcami: Sprawozdanie Komisji z realizacji planu działania UE-Turcja](#)

[ARKUSZ INFORMACYJNY: Zarządzanie kryzysem uchodźczym – sprawozdanie z postępu prac w Grecji](#)

[ARKUSZ INFORMACYJNY: Zarządzanie kryzysem uchodźczym – sprawozdanie z postępu prac we Włoszech](#)

[ARKUSZ INFORMACYJNY: Zarządzanie kryzysem uchodźczym – sprawozdanie z postępu prac na szlaku zachodniobałkańskim](#)

[ARKUSZ INFORMACYJNY: Wspólny plan działania UE – Turcja](#)

[ARKUSZ INFORMACYJNY: Równowaga między odpowiedzialnością i solidarnością w dziedzinie migracji i azylu](#)

[ARKUSZ INFORMACYJNY: Wyjaśnienie przepisów kodeksu Schengen](#)

[Załącznik 1: Wspólny plan działania UE – Turcja](#)

[Załącznik 2: Grecja – sprawozdanie z postępu prac](#)

[Załącznik 3: Włochy – sprawozdanie z postępu prac](#)

[Załącznik 4: Relokacja – sprawozdanie z postępu prac](#)

[Załącznik 5: Działania podjęte w następstwie szczytu przywódców państw Bałkanów Zachodnich – sprawozdanie z postępu prac](#)

[Załącznik 6: Planowane działania przyczyniające się do ochrony migrujących dzieci](#)

[Załącznik 7: Wkłady państw członkowskich do funduszy powierniczych – tabela aktualnej sytuacji](#)

[Załącznik 8: Wdrażanie prawa Unii – aktualna sytuacja](#)

[Załącznik 9: Wsparcie państw członkowskich dla Serbii, Słowenii, Chorwacji i Grecji za pośrednictwem mechanizmu ochrony ludności](#)

[Zalecenie](#) Komisji w sprawie pilnych środków, które musi podjąć Grecja celem przywrócenia przekazywania osób na podstawie rozporządzenia dublińskiego

[Wniosek](#) dotyczący decyzji Rady w sprawie tymczasowego zawieszenia relokacji do Austrii 30 proc. osób ubiegających się o azyl

[Europejski program w zakresie migracji](#)

[Komunikat z dnia 23 września 2015 r.:](#) Zarządzanie kryzysem związanym z uchodźcami: natychmiastowe środki operacyjne, budżetowe i prawne w ramach Europejskiego programu w zakresie migracji

[Komunikat z dnia 14 października 2015 r.:](#) Zarządzanie kryzysem związanym z uchodźcami: stan realizacji działań priorytetowych w ramach Europejskiego programu w zakresie migracji

[Komunikat z dnia 15 grudnia 2015 r.:](#) Europejska straż graniczna i przybrzeżna oraz skuteczne zarządzanie granicami zewnętrznymi UE

[Oświadczenie po szczycie przywódców państw regionu Bałkanów Zachodnich](#)

IP/16/271

Kontakty z mediami:

[Natasha BERTAUD](#) (+32 2 296 74 56)

[Tim McPHIE](#) (+ 32 2 295 86 02)

[Markus LAMMERT](#) (+ 32 2 298 04 23)

[Tove ERNST](#) (+32 2 298 67 64)

Zapytania od obywateli: Serwis [Europe Direct](#) – tel. [[00 800 67 89 10 11](#)] lub [e-mail](#)